

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93

číslo: 15

14. dubna 2013

Cena: 8 Kč

BISKUP – SPRÁVCE BOŽÍHO DOMU

V naší církvi se v současné době v modlitbách i v myšlenkách zaobíráme výběrem vhodných kandidátů na biskupskou a patriarchální službu. Rozhodování je to nelehké, neboť biskupský sbor v čele s biskupem-patriarchou nese největší díl zodpovědnosti za budoucí směřování našeho církevního společenství. Jako křesťané čelíme mnoha výzvám a úkolům a bude záležet právě na našich pastýřích, jak nás vlastním příkladem inspirují k tomu, abychom před těmi výzvami a úkoly neutíkali, nýbrž zhostili se jich k větší slávě Boží a k prospěchu bližních. Potřebujeme pastýře, kteří neutečou, když je stádo v ohrožení, takové, co po Ježíšově vzoru znají své ovce jménem, vedou je bezpečnou cestou a nebojí se nasadit za ně i život. Vůbec o všem v církvi – a tedy jistě též o výběru adeptů na biskupy a patriarchu – platí slovo našeho Pána: „Ne má, nýbrž tvá (rozumí se Boží) vůle se stať.“ (L 22,42). Při volbě biskupů a patriarchy nesmíme prosazovat svou vůli, ale dotazovat se na vůli Boží, aby to v aktu volby byl sám Bůh, kdo si vybere muže či ženu podle svého srdce.

Neopominutelným vodítkem při hledání Boží vůle je samozřejmě Písmo svaté. Sice to víme, avšak

v praxi častokrát rozhodují docela jiná kritéria nežli ta biblická. Jestliže uvažujeme nad možnými budoucími biskupy či patriarchou z nejrůznějších hledisek, zahrňme do našich úvah na prvním místě hledisko biblické!

Vždyť v Novém zákoně se přímo hovoří o kvalitách, které musí biskup do své služby v církvi vnášet. Mám pochopitelně na mysli známé pasáže z tzv. pastorálních listů, které apoštol Pavel adresuje svým spolupracovníkům Timoteovi a Titovi. Apoštolovi vizi dobrého biskupa si stavme před oči, až budeme na diecézních shromážděních a sněmu prosit Ducha svatého za takový výsledek biskupských a patriarchálních voleb, v němž by se naplnilo husitské heslo: Veritas Dei vincit (Pravda Boží zvítězí)!

Pro pořádek si Pavlovy texty připomeňme: „Kdo chce být biskupem, touží po krásném úkolu. Nuže, biskup má být bezúhonný, jen jednou ženatý, strídavý, rozvázný, řádný, pohostinný, schopný učit, ne pijan, ne rváč, nýbrž vlídný, smírlivý, nezištný. Má dobře vést svou rodinu a mít děti poslušné a poctivé. Nedovede-li někdo vést svou rodinu, jak se bude starat o Boží církev? Nemá být nově pokřtěný, aby nezpyšněl a nepropadl odsouzení“ (1. Timoteovi 3, 1-7). Pokračování str. 3

NA EKUMENICKÉ NÁVŠTĚVĚ VE FRANCII

V partnerském městě Horních Počernic, francouzském Mions, se konala na počátku měsíce března zajímavá akce, které jsme se zúčastnili spolu s manželem Karlem Cudlínem. V multikulturním centru byla otevřena putovní výstava obrazů Václava Havla od mého muže a o týden později bylo náměstí před mediátekou přejmenováno na náměstí Václava Havla.

Naše města pojí již dlouholeté partnerství, které spočívá ve vzájemném setkávání. Do Mions jsme jeli spolu s učiteli z Domu dětí v Horních Počernicích. Ti měli celé dva dny program v místní škole, kde s francouzskými dětmi malovali vajíčka a vytvářeli velikonoční ozdoby. Zajímavé je, že ve Francii tyto zvyky vůbec neznají a bylo to velmi inspirující pro učitele i žáky.

Jako duchovní se podílím na kulturním i sociálním životě naší obce již dlouho, a tak mě samozřejmě při naší návštěvě zajímala místní náboženská komunita. Přátelé mi vysvětlili, že ve Francii se většina obyvatelstva hlásí ke katolické církvi – jako tomu je i v Mions – a zbytek tvoří církve protestantské. Oblast, kde jsme byli my, tedy Lyon a široké okolí, patří spíše ke katolickým. Velmi je zajímavá historie a současnost naší církve, její specifika, rozdíly od jiných církví i to, co máme společné. Největším zážitkem pro mě byla, jako pro duchovní, návštěva nedělní katolické mše v místním kostele.

Pan farář nás přijal velmi vřele s dotazem, zda jsme ekumeničtí a poté posadil na čestná místa vedle oltáře. Nijak mu nevadilo, že jsem žena, naopak, před mší mě přivítal ruku v ruce před oltářem a i já jsem poděkovala a krátce představila naši církev. Kostel byl naplněn lidmi, mše probíhala dle mě velmi netradičně, neb se do ní hodně zapojovali laici a to dokonce i při podávání večeře Páně. Při té mši mě pan farář pozval k přijímání za oltář a přijímali jsme spolu, což jsem opravdu nečekala. Modlitbu Páně se celý kostel modlil společně tak, že farář pozval k oltáři děti, společně jsme se všichni vzali za ruce a utvořili jaksi kruh ve spojení modlitby Otčenáš. Byl to pro mě velký zážitek.

S panem farářem jsme se domluvili na dalším setkání a spolupráci, samozřejmě jsem ho pozvala k nám. Škoda, že nebyl čas na delší povídání, neboť po mši přišly tři páry s dětmi na přípravu ke křtu. Moje české kolegyně z radnice mi poté prozradily, že již dlouho usilovaly o to, aby

se nějak propojily církve z Mions a naší obce, ale že ze strany katolické denominace v naší obci nebyl zájem. O to větší radost jsme měly, že se to podařilo přes naši církev, a věříme, že na toto setkání budou navazovat další. Hlavní událostí bylo v pondělí 18. března pojmenování náměstí v Mions po Václavu Havlovi, kde byl přítomen i zástupce z české ambasády v Lyonu a poté byly v místní mediátece promítány fotografie Václava Havla, o kterých můj muž zajímavě vyprávěl, kdy, kde a za jakých okolností vznikaly. Francouzi nám ještě připravili překvapení v podobě divadelního představení z korespondence Václava Havla. Pobyt v Mions byl krásný, ale náročný, mnoho věcí se podařilo a mnoho nových věcí se zrodilo, zvláště, co se týče duchovních setkání.

Naši hostitelé byli velmi milí a v legraci říkali, že ještě nikdy nehostili ve svém domě farářku. My se jenom těšíme, že koncem května navštíví oni nás a my jim budeme moci vše oplatit. **Eva Cudlínová**

HOMEČEK PO DVACETI LETECH

V minulém roce oslavil HOMEČEK v Trhových Svinech dvacet let svého působení. Od roku 1994 funguje jako středisko diakonie a misie Církve československé husitské. Jeho začátky byly nenápadné a skromné, ale postupně se rozrostl co do velikosti i aktivit. Ve své práci se zaměřil na dvě oblasti:

- práce s dětmi a mládeží
- integrace osob s handicapem

Jaká je jeho činnost v současnosti? Práce s dětmi a mládeží se odehrává v Klubu Archa a Klubu Domeček v rámci Nizkoprahového zařízení pro děti a mládež (dále NZDM). Tato registrovaná sociální služba je určena dětem a mládeži od 6 do 26 let. NZDM nabízí mladým bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času, po-

moc, podporu a také informace. Oba kluby jsou dětmi hojně navštěvovány. Děti využívají možnost doučování, navštěvují dramatický kroužek, hudební nebo výtvarnou dílnu. Ti starší si rádi zahrají kulečnický, stolní tenis, připravujeme pro ně tematické přednášky, promítání filmů a další akce. Je zde také prostor pro rozhovory. Z ankety, která loni proběhla mezi uživateli NZDM, vyplynulo, že se jim zde líbí.

Každé léto pořádá HOMEČEK několik dětských táborů. Letos nabízíme vodácký, keramický a křesťanský tábor (2 běhy) a také oblíbené Putování s Domečkem pro dospělé s handicapem. HOMEČEK se od samého počátku zaměřil na integraci osob s handicapem. Za tímto účelem provozuje

ergoterapeutickou keramickou dílnu pro klienty s těžkým zdravotním postižením. Cílem je integrace a smysluplné využití volného času zdravotně postižených osob, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, zlepšení psychického i zdravotního stavu klientů, zdokonalení v sebeobsluze a samostatnosti.

Věnujeme se také zaměstnávání osob se zdravotním postižením či znevýhodněním. Zaměstnanci většinou pracují v keramické dílně, kde vyrábíme keramiku pro radost i užitek. Výrobky prodáváme na trzích, v obchůdku Grandhotelu Zvon na českobudějovickém náměstí a ve stáncích v OD Tesco České Budějovice a Český Krumlov. Zřídili jsme také dílnu

drobných zakázek, kde provádíme drobné montážní a kompletační práce. Zájmců o práci je dost, kapacita je však omezená a nelze všem vyhovět. Přivítali bychom možnost mít více drobných zakázek od firem.

V minulém roce začal nově fungovat Šatník jako materiální pomoc pro občany v nepříznivé sociální situaci. Jsme vděční za uplynulých dvacet let a rádi bychom v naší činnosti pokračovali. Snažíme se reflektovat potřeby regionu a podle toho doplňovat a zdokonalovat naše služby. Hledáme nové zdroje a způsoby zajištění chodu organizace a zachování služeb. V posledních letech je stále náročnější finančně zajistit provoz střediska, podpora od státu je rok od roku menší.

Jsme vděční za podporu sponzorů i drobných dárců. Podrobnější informace o naší práci a také fotografie najdete na našich webových stránkách www.domecek.org. Pokud vás naše práce zaujala, můžete nás podpořit zasláním jednorázového příspěvku na účet veřejné sbírky střediska HOMEČEK u České spořitelny, č.ú.: 19-0563095349/0800, nebo pravidelně stálým příkazem ve vámi určené výši (např. 100 Kč) na běžný účet střediska u České spořitelny, č.ú.: 0563095349/0800.

Finanční zajištění provozu je našim každoročním zápasem. Je to také boj víry. Děkujeme Bohu za vyslyšené prosby a za to, že nás vede a stará se o naše potřeby. **M. Vyhliďková**

Pohled do ergoterapeutické dílny v Domečku

Modlitba jako téma biblické hodiny

Podle jedné oslovující úvahy se dveře svobody otevírají dvojnásobně: jednáním a prosbami láskou, která přednáší společnou věc Bohu. A proto jsme se po několika týdnech, věnovaných v naší karlínské NO CČSH analýze Desatera, zaměřili na důležité a nosné téma modlitby. Nejprve jsem zúčastněným přiblížila pohled teologa Romana Guardiniho a zdůraznila, že modlitebník musí růst. Modlitba je totiž úsilí, námaha, znamenání kázeň, usebranost. Nemáme být mnohomyšlní. Je třeba vzdát Hospodinu díky za jeho dary, za život, blahověřit mu. Podle filosofa Martina Bubera modlitba je dialog s nejvyšším Ty. Dialog je vzácný a je třeba se mu učit, projevovat úctu a kázeň. Potom jsem přečetla svou oblíbenou modlitbu V moci nejvyšších sil od německého kněze D. Bonhoeffera. V poslední sloce autor píše: „Zázračně skrytí v moci dobrých sil, / čekáme klidně, co nám bude dáno. / Zná za noci i za dne Bůh náš cíl / a bude s námi v každé příští ráno.“ Obdivujeme tohoto člena odboje, který byl popraven na samém sklonku 2. světové války. Patřil totiž k těm, kdo připravovali atentát na Hitlera. V Bonhoefferových Listech z vězení vnímáme jeho nesmírně silné sepětí s Ježíšem. Dokázal se modlit tak, že nám to může být příkladem a jeho modlitby si zasluhují hlubší analýzu.

V další ukázce oslovily naše křesťanské společenství upřímné verše spisovatelky Lenky Procházkové: „Pane, / buď naším otcem v tomto čase, / kdy nebe k zemi schyluje se! / Čekáme vroucně na Tvůj hlas, / jenž do království pozve nás. / Její krátká modlitba se velmi líbila. Oba přednesené texty si sestry a bratři z obce chtěli odnést domů, aby se k nim mohli vracet. Rozhodli jsme se také, že je vyvěsíme na naše webové stránky Dialogu na cestě. V dalším průběhu biblické hodiny farář ThDr. Jiří Vaníček k tématu uvedl: „Modlit se k Hospodinu, to je jako obracet se k milovanému člověku. Zaprvé dotyčného, tedy Boha, adorujeme, chválíme, vnímáme jeho jedinečnost, má pro nás nesmírnou cenu, je zcela nenahraditelný. Zadruhé odevzdávám se ti, vzhlížím k tobě, protože tě miluji. A za třetí přeji si vědět, co ode mne očekáváš. Pociťuji sílu právě toto vykonat.“ Pak ještě stručně charakterizoval Otčenáš s tím, že příště navážeme na tuto modlitbu Páně. O silném tématu biblické hodiny jsme ještě na závěr zaujatě hovořili. „Pečovala jsem o těžce nemocného muže a kolikrát ráno ani neměla sílu vstát. Obracela jsem se tedy v modlitbě k Nejvyššímu a cítila, že zase můžu jít dál a milovaného muže podepřít,“ svěřila nám svůj prožitek sestra Alena, která karlínskou náboženskou obec navštěvuje již řadu let. *Olga Nytrová*

Z kazatelského plánu

II. neděle po Velikonocích

Hospodinova milosrdenství je plná země. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem. Aleluja!

ŽALM 66,1–2

První čtení: Skutky 9,1–19a

Tužby velikonoční (II):

2. Za dar osvětlení, abychom moudrost Boží v Kristu Ježíši vírou přijímali a zalíbení v ní nalézali, modleme se k Hospodinu.
3. Za dar síly, abychom sladké jeho zákona Kristova na sebe ochotně brali a věrně až do konce nesli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, tys tak miloval svět, že vlastního Syna jsi vydal, aby skrze něho byl svět spasen. Prosíme tě, obdaruj všechny věřící stálým potěšením ze vzkříšení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 5,11–14

Evangelium (varianta I): Jan 21,1–14, (varianta II): Jan 21,15–25

Verše k obětování: Žalm 146,1–2

Verše k požehnání (varianta I): Jan 21,12.13, (varianta II): Jan 21,17b

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dovol nám navždy se radovat z tvých svatých darů a přijímat v nich bohatství tvé lásky, jímž jsi nás zahrnul! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 9, 163, 182, 330

JOJO V BOŽÍ RUCI?

Neignoruje Bůh naše trápení? Nemlčí a neschovává se, když ho nejvíc potřebujeme? Jak to, že hned reaguje na modlitbu za nalezení ztracených brýlí, ale trvá mu, než odpoví na prosby za uzdravení nemocného dítěte? A chce se Bohu na podobné otázky vůbec odpovídat?

Máme pocit, že když Bůh mlčí, pak s námi není. Ale Bible je plná příběhů lidí, které Bůh miloval, které znal jménem a kteří prožívali stejné boje, zklamání a bolesti jako my. Jsou to příběhy, které neobsahují jednoduché odpovědi, nepomůžou vám zaplatit složky nebo najít práci. Jsou to ale příběhy, které ukazují, že těžká životní etapa se dá projít s vědomím: „Nejsem na to sám. Bůh, který mě miluje, Bůh, který mě zná jménem, je i teď a tady se mnou.“

PRO NĚJ JEŽÍŠ NEUDĚLAL NIC...

Nahlédneme do životopisu člověka, o kterém je řečeno, že byl největším z lidí, a přesto se zdá, že když Boha nejvíc potřeboval, zůstal na všechno sám. Navzdory tomu, že byl Ježíšovým bratrancem. Podívejme se zblízka na situaci Jana Křtitele, který byl na králův příkaz právě zatčen. Herodes, vládce Galileje, připravil svého bratra Filipa o manželku a nastěhoval si ji k sobě. Herodovu rodinnou pohodu narušil muž poslaný od

Boha: Jan Křtitel. Prorok, který procházel Galileou a hlásal jednoduché poselství: Čiňte pokání. Ať už děláte cokoli špatného, dost! Vydejte se správným směrem, zpátky k Bohu. Když se Herodes oženil se svou švagrovou, Jan to nenechal bez povšimnutí. Dokonce i na královskou adresu zni prokocké: Dost! A tím naštal Heroda, ale především jeho novomanželku.

Herodes dal Jana zajmout a spoutat ve vězení kvůli Herodiádě, ženě svého bratra Filipa, protože se s ní oženil. Jan totiž Herodovi říkal: „Nesmíš mít ženu svého bratra!“ Herodias to měla proti němu a chtěla ho zabít... (Mk 6,17–19a). Herodiádě nestačí, že je Jan ve vězení, chce ho definitivně umlčet. Chce ho vidět mrtvého! A nakonec se jí to podařilo.

Takhle se tedy Jan Křtitel měl. Jestli kdy tenhle skromný, pokorný muž, který věrně sloužil Bohu, potřeboval zázrak, je to právě teď, když čeká v cele smrti. Ale nebe mlčí. Jan tráví ve vězení další den, pak další... a nic se neděje. A aby toho ještě nebylo málo, do věznic za ním chodí návštěvy. Jeho přátelé mu vyprávějí, jaké úžasné věci se dějí tam venku: „Ježíš uzdravuje malomocné, tuhle dokonce sluhu římského setníka! Chápeš to, Jane, pomohl jednomu z okupantů!“ Jan slyší svědectví plná Božího nadpřirozeného jednání a musí je poslouchat v mříné temné kob-

JAKUB LIMR

ce. Pro něj totiž Ježíš neudělal nic. *Jan ve vězení uslyšel o Kristových činech, poslal vzkaz po svých učednících a otázel se ho: „Ty jsi ten, který má přijít, nebo máme očekávat jiného?“ (Mt 11,2–3)*

„Počkej, Jane, vždyť ty sám jsi nám všem tvrdil, že to je on!“ Bylo by jen logické, kdyby se některý z jeho přátel takto ozval. Skutečně, Jan to vzděky věděl, ale za současných okolností si tím najednou nebyl úplně jistý...

Jak často, když se změní okolnosti, ovlivní to naše vnímání Boha! Naše víra zažívá jojo efekt. Když se nám daří, vnímáme to tak, že nás Bůh drží ve své ruce. Rozplýváme se v pocitech bezpečí, pokoje, nic není nemožné. A pak se okolnosti změní. Stahují nás s sebou. Najednou máme pocit, že Boží ruka je daleko, nic nemá smysl. Ale v poslední chvíli zjistíme, že Boží ruka drží záchranné lanko a vracíme se zpátky do Boží naruče. Je to lepší a lepší...

Pokud naše víra kopíruje naše okolnosti, cítíme se jako jojo. Chvilí nahore, chvíli dole. Někdy dokonce přijdou okamžiky, kdy to dole trvá nějak dlouho. Pak přichází zklamání. Čekáme, že Bůh něco udělá, ale neděje se nic. Měl něco udělat, aspoň něco, ale neudělal to. A tak jako Jan potřebujeme od Ježíše aspoň slyšet nějaké ujištění, možná vysvětlení...

Dokončení příště

Nad Písmem

SAUL SE STÁVÁ PAVLEM

Tradicí naší církve bývá, že se v nedělních homiliích zaměřujeme převážně na texty evangelijní. Odpusťte mi prosím pro jednu, ale chtěl bych se dnes věnovat textu prvnímu, tedy zprávě z knihy Skutků apoštolských, a sice tématu obrácení Saula, vášnivého pronásledovatele právě mladé, vznikající křesťanské církve, na Pavla, věrného a ještě vášnivějšího obránce víry v Ježíše Krista. Jedná se totiž o téma velice aktuální, potřebné a neobjímá se napsat i duchovně dobrodružné.

Mnozí z nás jsme byli před svým obrácením na „Pavla“ také takovými „Sauly“. Ne snad, že by někdo pronásledoval církev s úmyslem ji zničit a křesťany v ní pobít – tak, jak tomu bylo dříve. To ne. Žijeme ve 21. století, na prahu 3. tisíciletí a navíc v moderní, vyspělé zemi. Těžiště boje se tedy přesunulo od svalů a ostrých zbraní do světa myšlenek. Právě v myšlenkových rovinách v dnešní době a v naší zeměpisné poloze probíhají ty nejtěžší boje o naši křesťanskou víru. Ateistická propaganda, která si jako své rukojmí vzala naturalistickou vědu vycházející z pevně daných filosofických postulátů, číhá na každém rohu. Všechny myslitelné sdělovací prostředky se nám snaží namluvit, že život vznikl samovolně, bez nutnosti zásahu a tedy i existence nějaké vyšší bytosti. Podobně, jako byl kdysi Saul pronásledovatelem křesťanů, máme i dnes novodobé „apoštoly“ nevíry, kteří se rádi střetávají v myšlenkových bitvách se svými oponenty – věřícími lidmi, a snaží se je svými argumenty proti existenci Boha porazit. Ano, v době, kdy se zdálo, že věda a víra našly společnou

řeč, se vynořila nová vlna ateismu, která je velice útočná. Příkladem nám budiž známý zoolog Richard Dawkins, který se netají tím, že náboženství považuje za zlo, které nemá ve 21. století co pohledávat, a snaží se jak v akademických kruzích, tak populárně naučných publikacích šířit vlnu tohoto novodobého ateismu nebo snad dokonce antiteismu. Takových lidí, jako je profesor Dawkins, je dnes mnoho. Ale na druhou stranu je také potřeba říct, že existují celé zástupy perfektně vzdělaných apologetů (obránců víry), kteří jsou připraveni se s lidmi, jako je profesor Dawkins, kdykoliv utkat a svoji víru v biblického Boha obhájit. Nicméně ať už z jedné nebo druhé strany jsou to stále jenom myšlenky vyřčené slovy.

V našem dnešním příběhu se však nestalo, že by se Saul potkal s nějakým křesťanem, dal se s ním do hovoru a nechal se na základě argumentů přesvědčit, že Ježíš Kristus je živý Bůh. Saul prožil něco mnohem dramatictějšího – setkal se s Pánem Ježíšem osobně. A tak se Saulovi, který měl ruce potřísněné krví našich bratří a sester, dostalo neuvěřitelné milosti. Saul uvěřil v Ježíše Krista a stal se apoštolem Pavlem. Od té doby byl horlivým misionářem a evangelistou a pro Pána mnohokrát velmi trpěl. Ze své nově poznání cesty však už neustoupil ani o krok.

Toto je dramatická změna a jeden z mých nejoblíbenějších příběhů

SKUTKY 9,1–19A

z Bible. Saulovi se na duchovní úrovni zjevuje samotný Ježíš Kristus, díky čemuž Saul uvěří, že Ježíš, ač ukřižován a do hrobu dán, stále žije a má moc, jakou nikdy nikdo z lidí neměl. Saul pochopil, že se setkal s živým Bohem, a proto ten obrat v jeho životě. Jako bájný fénix se z popela své vlastní marnosti a nevíry Božím Duchem znovuzrodil a stal se Pavlem. A jak je to s námi, věřícími křesťany 21. století? Bojíme se moderních Saulů v podobě například výše zmiňovaného zoologa Dawkinse, který pronásleduje naši víru s podobnou zarputilostí jako kdysi Saul? Anebo svoji otázku položíme ještě jinak: Je nutné se těchto lidí bát? Domnívám se, že nikoliv. Naše křesťanská víra stojí na dobrých základech.

Dále je ještě dobré k tomuto tématu podotknout, že víra je vzácný dar. Ježíš o sobě říká, že se nepříšel zjevit moudrým tohoto světa, ale těm maličkým, pokorným (pane Dawkinsi). Nezáleží na inteligenci či vzdělání, máme mnoho věřících vědců všech možných oborů.

Závěrem bych chtěl dodat, že Bůh o své existenci zanechal mnoho stop v Písmu a jeho jedinečnosti a také v přírodě, knihovně Božích skutků, pokud je tedy člověk pokorného srdce. Ten, kdo tyto stopy rozluštil, se stane Božím dítětem a vyzná o Ježíši: „Můj Pán, můj Bůh.“ A poté začíná opravdové dobrodružství víry, které sice někdy nemusí být pohodlné, ale je naplňující. **Aleš Toman**

Drahý nebeský Otče, děkujeme ti, že se dávat poznat nám, maličkým a pokorným tohoto světa. Zároveň tě prosíme, osviť svým svatým Duchem mysl i srdce všech „moudrých tohoto světa“, aby v sobě našli více pokory a aby našli cestu k poznání a přijetí tebe.

BISKUP - SPRÁVCE BOŽÍHO DOMU

Dokončení ze strany 1

dělovu. Musí mít také dobrou pověst u těch, kdo jsou mimo církev, aby neupadl do pomluv a d'áblových nástrah“ (1 Tm 3,1–7). „Biskup má být bezúhonný jako správce Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, ziskuchtivý. Má být pohostinný, dobrý, rozvážený, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý, pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce“ (Tt 1,7–9).

Nevím, kterou z výše uvedených vlastností zdůraznit jako nyní nejpotřebnější či nejvýznamnější. Vzhledem k rozvratu duchovního, rodinného i hospodářského života naší společnosti, jak to s bolestí a někdy i bez-

radností pozorujeme všude kolem sebe, snad vyvstává jako obzvláště důležitá, aby biskup dobře vedl svou rodinu, uměl oslovovat, měl niterný vztah ke Kristu, byl skromný, dovedl se spokojit s málem a nežil na dluh. Domnívám se, že četné chyby při minulém i současném spravování církve vznikly především proto, že jsme při volbách našich představených upřednostňovali lidská měřítka před měřítky Božími. Při letošních volbách nezapomínejme na výrok Hospodinův zaznamenaný u proroka Izajáše, nedávno předčítaný při bohoslužbě 3. neděle postní: „**Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje**“ (Iz 55,8). Nestačí předčítat, je třeba i vyslyšet! **Lukáš Bujna**

*Možná nebude zcela od věci krátce zopakovat, jak v naší církvi dle našich řádů volba biskupa probíhá. Volební řízení zahájí diecézní rada tak, aby volba byla provedena nejpozději do konce funkčního období dosavadního biskupa. Řízení se zahájí ve všech vikariátech diecéze: na vikariátních shromážděních jsou hlasováním listky označeni duchovní, které hlasující považují za vhodné pro funkci biskupa (jeden lístek – jeden duchovní). Diecézní rada označí za kandidáty zpravidla tři duchovní, kteří po sečtení hlasů ze všech vikariátů obdrželi nejvíce hlasů (nejméně jednu dvacetinu) a s kandidaturou vyslovili souhlas, a oznámí jejich kandidaturu náboženským obcím. Biskupa volí diecézní shromáždění svolané za tímto účelem. Pokud žádný z kandidátů neobdrží při prvním hlasování nadpoloviční většinu hlasů, provede se užší volba mezi dvěma kandidáty, kteří při tomto hlasování obdrželi nejvíce hlasů. Zvolen je ten, který získá nadpoloviční většinu platných hlasů. V případě rovnosti rozhoduje los; hlasuje se listky. Zvolený biskup se ujme funkce ordinací, instalací a složením slibu věrného a odpovědného plnění úkolů. Jeho funkční období je sedm let, může být volen i opakovaně. A ještě podmínky volitelnosti – kromě podmínek obecné a zvláštní způsobilosti, jak je specifikuje Ústava a Organizační řád – musí v roce volby vykonávat alespoň po dobu deseti let po sobě jdoucích od kněžského svěcení duchovenskou službu v církvi (počítá se i služba ve veřejné sféře či funkce učitele HTF UK) a v roce volby nepřesáhnout věk šedesátí pěti let. **red***

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ STÁT, CÍRKEV A ČESKÝ ČLOVĚK

Kdo jsem? Ptají se lidé odnepaměti. V našem národě to bylo se sebeidentifikací vždycky složité. Když se vrátíte po delší době z ciziny, možná zaregistrujete tu zvláštní, nepřející, napjatou atmosféru, která u nás panuje – na benzínových pumpách, na úřadech, v nemocnicích, na ulicích, v soukromí. Průměrný „obyvatel Česka“ je expertem na všechno, ovšem jeho specializace je pouze verbální a zřídka kdy překročí práh oblíbené restaurace. Jako občané jsme součástí Evropy, kterou vlastně ani moc nechceme a neseme si do ní z minulosti břemena stranického kádrování kohokoliv a čehokoliv. Nemám rád zobecňování, ale psychologický profil českého národa dnes lze paušálně vyjádřit několika nelichotivými slovy: frustrace, závist, pomstychtivost, vypočítavost, lenost. Nejrozšířenější společenskou hrou je v „Česku“ hledání obětivého beránka. Tomu odpovídá vztah občana ke státu, církvi a všem dalším veřejným institucím. Důvodů k nenávisti je jistě dost, od daní přes „církevní restituční“ až po amnestii, ale proč při té nenávisti ke státu neříkáme pravdu, totiž, že stát jsme my, občané? Problém je, že NIKDO, ani politici ani občané, není ochoten a často ani připraven přijmout zodpovědnost za své vlastní jednání a etické hodnoty. Jsme schopni jen plakat, jací jsme chudáci, to my ne, to oni. Kdo vlastně? Pliveme na církve, jací jsou to darmošlapové a chamtívcí, zločinně se spolčili s kmotrovskou vládou, aby si přilepšili, a jsou k ničemu, jenom další zločinná struktura... Ale

čecháček se nerad dívá pod pokličku, neptá se, co církev skutečně společnosti dává. Nezajímá ho to. Před podpisem zákona o vyrovnání platil stát na platy duchovních 1,5 miliardy ročně ze státního rozpočtu, tedy údajně „z našich daní.“ Stát od revoluce hospodařil s majetkem, který komunisté prokazatelně církvi sebrali, a tím do státního rozpočtu ročně přibývalo 2,5 miliardy. Církevní majetek v rukou státu tak vlastně zajišťoval veškeré náklady na provoz církvi a dotace na opravy kostelů bez rozlišení denominací. (Kdo má zájem o bližší informace, čtěte zde: www.cirkevnimajetek.cz) Stát tak vlastně dělal zadarmo servis a správce budov církvi. Zákon o vyrovnání se státem nyní zajistil, že se finančně i organizačně postupně oddělí stát od církve. Samostatnost hospodaření donutí církev restrukturalizovat své řády, zeštíhlit úřady a přijmout zodpovědnost za svou vlastní budoucnost. Postupně vrácené majetky a kompenzace poskytnou církvi jakýsi překlenovací kapitál, aby mohly dále provozovat svá sociální zařízení, charitu, azylové a důchodcovské domy, školy, pomoc potřebným a pronásledovaným, vše, co provozují nyní. Správně viděno, stát předal zodpovědnost církvi za určitou část sociální sféry, nebo lépe, zbavil se rád části sociální sféry a předal ji do rukou těch, kteří tyto sociální činnosti odedávna vykonávali jako své pravé poslání. Např. v Africe je velká část nemocnic vybudována a provozována evropskými církvi a bylo tomu tak i v Evropě a u nás ještě za

času Josefa II. Komunisté tu po roce 1948 převedli veškerou sociální sféru na stát a skutečně ji nějakým způsobem provozovali. Zdravotnictví bylo zadarmo. Dnes se stát, tedy my, zbavujeme postupně jakékoli sociální zodpovědnosti kromě financí, abychom mohli nerušeně „odkláňet kapitál“ do svých měšců a neměli příliš práce s umírajícími a nemocnými. Ty první „pomažou“ faráři a ty druhé privatizované zdravotnictví. My se jenom co nejrychleji zbavíme svého marodního a protivného předka do ústavu, abychom se o něj nemuseli starat a nemuseli si připomínat svou vlastní konečnost. Ostatní nás nezajímá. A církev? Ta ať klidně zanikne. Je to přežitek minulosti! Nic jí nedat! Nic si nezaslouží a nic nám nedává. Ale kdo, občane, ptám se, chodí za těmi ubohými lidmi, za vašimi příbuznými, které lékařský personál udržuje při životě? Neskončíme jednou i my v zapomnutí a odcizenosti nemocničního pokoje za plentou s výčitkami svědomí, že jsme zanedbali mezilidské vztahy? Nepřijde nám divné, kde se vzala v lidském společenství ona mravnost, která nám vstúpila jakési etické normy, které dodržoval, na rozdíl od mnoha dnešních politiků, i občan komunistického státu? Asi jsme už kapitalismem a demokracií natolik zkomprněli, že žijeme bez naděje na nápravu. Václav Havel tomu říkával „blbá nálada.“ Einstein napsal, že stav sledované věci záleží na úhlu pohledu pozorovatele. Netkví náhodou ten rozpad v naší vlastní zaslepenosti, neinformovanosti a lhostejnosti? **Tomáš Procházka**

Z NAŠICH SETKÁNÍ

ZELENÝ ČTVRTEK V DEJVICÍCH

V mnoha našich sborech jsme si na Zelený čtvrtek připomněli Ježíšovo poslední stolování s učedníky při posezení u sederové večeře. Jedno z těchto setkání proběhlo i v pražské dejvické obci, kde slouží a kromě bohoslužeb a biblických hodin také bohaté kulturní a vzdělávací aktivity již řadu let koná bratr farář Lukáš Volkman.

Zdejší společné stolování u prostřeného stolu s macesy, jehněčím a červeným vínem provázela obecnější úvaha zaměřená k Desateru, Nové smlouvě, a skutečnosti, že pro Izraelce byl vstup do zaslíbené země nejen aktem projevu Boží moci, ale především nezaslouženě

Boží lásky. Lásky je rovněž to nejdůležitější, co požaduje Bůh po člověku, první a nejdůležitější při-

kázání... Bratr farář se zamyslel nad významem slova „VYVEDENÍ“ a to nejen v onom známém kontextu daném událostmi biblické knihy Exodus, ale velmi obecně i s jeho různými dnešními konotacemi, v různých rovinách, až k významu vyvedení ze smrti, z mrtvých, jak ho znají již novozákonní autoři (Žd 13,20).

Jen vírou lze uchopit velký paradox, který jim byl zjeven a po nich i dalším křesťanům, že VYVEDENÍ ze smrti vedlo skrze smrt.

Setkání provázela hudba z filmu Poslední pokušení Krista, kterou složil Angličan Peter Gabriel, a jako vždy vlídná atmosféra, které napomohla i žena bratra faráře a sestra farářka Marta Jurková.

Klára Břeňová

VOJENSKÝ KAPLAN V BRNĚ – TUŘANECH

Na Květnou neděli u nás při bohoslužbách kázal a večerí Páně posloužil bratr kpt. Mgr. Petr Němec, kaplan 22. Základny letectva Sedlec. Svým kázáním, upřímnou zbožností a srdečným přístupem si dokázal získat jak pravidelné účastníky bohoslužeb, tak ty, kteří byli v našem sboru poprvé. Po bohoslužbách s námi 2,5 hodiny poseděl v živém rozhovoru o jeho působení vojenského kaplana v Čes-

ké republice i na zahraničních misích, ale také o modlitbě, vztahu k Bohu a k církvi. Tazatelé se nebáli svěřit se i se svými nejistotami a těžkostmi v duchovním životě. K uvolněné atmosféře přispělo i pohostění, které připravili členové sboru, z jejichž iniciativy se toto setkání konalo. Rozcházeli jsme se s radostí v očích a s vděčností za povzbuzení ve víře, lásce a naději. **Světlá Košíčková**

GRABŠTEJNSKÁ VELIKONOČNÍ VIGILIE

Již po 19. se sešli věřící z Hrádku nad Nisou, Liberce a Jablonce nad Nisou i Zhořelce na Grabštejně, aby společně prožili velikonoční vigílii na Bílou sobotu. Mohli tak společně prožít obřad, kdy byl nejprve od hořícího ohně na spodním nádvoří zapálen paškál a lidé si pak od paškálu a jeden od druhého připálili své malé svíčky a zpívající se v průvodu světél vydali starými chodbami hradu do renesanční kaple sv. Barbory, kde pokračovala liturgická část vigílie se čtením Písma, chvalozpěvy, kázáním a večerí Páně. Bohoslužbu sloužili společně duchovní naší církve Hedvika Zimmermannová, David Tomčík a Vojtěch Basl.

Letošní Bílá sobota byla velmi chladná. Kastelán Honza Sedlák musel na horním nádvoří, kam se jen zřídka

dostane v zimě slunce, odstranit silnou vrstvu ledu, aby se průvod vůbec dostal v pořádku do kaple. A tak všem, dětem i dospělým, přišel k chuti horký čaj, zelňačka a další velikonoční speciality, při kterých jsme se sešli po bohoslužbách ve vytopeném sále hradu.

Hedvika Zimmermannová

ZPRÁVY

Morana uplavala – zima zůstala

Asi jsme něco s dětmi udělali špatně, když jsme 17. března hodili velkou Moranu i její malé napodobeniny na Bodu Trojzemí v Hrádku nad Nisou do Nisy, aby odplavala a s ní i zima až někam daleko do moře. A to jsme si připomněli všechny s tímto spojené zvyky a dokonce zazpívali potřebná říkadla. No snad se to příští rok povede lépe.

Hedvika Zimmermannová
farářka CČSH Hrádek nad Nisou, ředitelka DaM CČSH

Pozvání do Hradce

Zveme do Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové (Ambrožova 729) na následující setkání:

- **15. dubna od 17 hodin:** Francie – země Světového dne modliteb. Svědectví Mgr. Aleny Naimanové s promítáním (zasedací síň DR)
- **20. dubna od 14 hodin:** setkání rodin s předškolními dětmi (modlitebna)
- **25. dubna od 18 hodin:** večer poezie Jana Skácela. Recitují Kateřina Francová a Dušan Hřebíček (modlitebna). **red**

Doteky v Liberci

Na nový formát projektu „Doteky“ se přijďte podívat 26. dubna v 17.30 hodin na naši faru v Liberci (nám. Českých bratří). Hosta, grafika Pavla Starého, zpovídá autor projektu Stanislav Kubín. Součástí je i výstava prací Pavla Starého. **sk**

Teologická konference

24.–26. června se v Brně uskuteční další teologická konference. Bude za-

měřena na otázky spojené s výkonem úřadů v naší církvi (úřad kněze, biskupa, patriarchy). Konference nabídne prostor pro diskuse a neformální rozhovory nad aktuální problematikou. Konkrétní program bude brzy zveřejněn. Konferenční poplatek zahrnující stravu, ubytování i program bude činit 500 Kč. Přihlášky e-mailem: kristyna.mlynkova@ccsh.cz do 15. června.

Kristýna Mlýnková
referentka duchovní péče
naukový odbor ÚR

Ekumenická bohoslužba

Ekologická sekce ČKA zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země 23. dubna v 19 hodin v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora. Kázáním poslouží Jáchym Gondáš z Bratrské jednoty baptistů, zpívat bude soubor Gabriel. Po bohoslužbě následuje beseda s RNDr. Markem O. Váchou zaměřená k tématu „Život se rodí ze smrti“. **JNe**

Kulturou proti antisemitismu

Tradiční Pochod dobré vůle s cílem veřejně projevit křesťanský postoj založený na Bibli a zároveň deklarovat jasné NE agresivitě rasistů se uskuteční 21. dubna. Ve 14 hodin se účastníci sejdou na pražském náměstí Franze Kafky, od 15 hodin je plánováno shromáždění na Klárově za účasti malířky Helgy Weissové-Hoškové, žijící svědkyně koncentračního tábora Terezín a Auschwitz-Birkenau. **red**

Bazar knih v Počernicích

Vezměte pár knížek a přijďte na náš I. Počernický bazár knih. Najdete nás v pátek 19. dubna od 15 do 19 h v příjemné Divadelní kavárně v Horních Počernicích, Votuzská 379/11. Knihy až do počtu 5 kusů můžete přinášet už od 14 hodin. Po celou dobu je možné v kavárně knihy zcela zdarma různě vybírat, měnit a směňovat, povídat si o nich! U nás si můžete pochutnat i na různých druzích výborné kávy, medovniku nebo sklence vína. Těší se na vás radní Alena Štrobová, farářka Církve československé husitské Eva Cudlínová a kavárník Pavel Kohout. **Eva Cudlínová**

Koncerty u sv. Mikuláše

- **15. 4. – 20 hodin**
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Koncert pro varhany a orchestr
Camerata Pragensis Orchestra,
A. Bárta – varhany
- **16. 4. – 17 hodin**
Bach, Händel, Dvořák,
Mendelssohn-Bartholdy
J. Kalfus – varhany,
Y. Škvárová – mezzosoprán
- **17. 4. – 17 hodin**
Bach, Händel, Telemann
J. Popelka – varhany,
M. Lopuchovský – flétna
- **18. 4. – 17 hodin**
Bach, Händel, Telemann, Mozart
M. Hanzal – varhany,
F. Bílek – trubka
- **19. 4. – 17 hodin**
Bach, Schubert, Dvořák,
Verdi
J. Kšica – varhany,
T. Jindra – bas
- **19. 4. – 20 hodin**
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi Orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
- **20. 4. – 17 hodin**
Bach, Telemann, Mozart,
Franck
Z. Němečková – varhany,
P. Příbyl – viola
- **20. 4. – 20 hodin**
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi Orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
- **21. 4. – 17 hodin**
Bach, Haydn, Dvořák, Mozart
Adamus Trio,
J. Adamus – hoboj, anglický roh,
J. Adamusová – housle,
K. Novotná – cembalo,
varhany, klavír
- **21. 4. – 20 hodin**
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Od baroka k jazzu
Prague Brass Ensemble,
A. Bárta – varhany
(trubky, lesní roh, tenortrombón, bastrombón)

Vchod do kostela v Hanga Roa

Zdroj www.kompas.estranky.cz

VELIKONOČNÍ OSTROV A JEHO KŘESŤANSKÁ TRADICE

Jakkoli s sebou objevitelé na svých lodích vozili misionáře, pro Polynésii to příliš neplatí. Je totiž daleko – až opravdu na konci světa. Na Velikonoční ostrov připlula první loď roku 1722, další pak až v roce 1770. V roce 1862 tam námořní lupiči zavlekli epidemii neštovic, která obyvatele zdecimovala – a to je zde taková doba předělu mezi kulturami. Nejen, že to onu původní téměř zničilo, ale o dva roky později tam přijel první misionář (katolík) a celý ostrov pokřesťanštil. Je překvapující, že o původní kulturu se civilizovaný svět dlouhou dobu vůbec nezajímá. První skutečná expedice sem dorazila až v roce 1914. A je pozoruhodné i to, že se zde památky nerabovaly. Přitom dnes mají obrovskou cenu: co by světová muzea zaplatila za jedinou sochu, kdyby byla na prodej... Podnikatelé zde místo toho chovali ovce na vlnu. Dnes nám to připadá neuvěřitelné. A turisté, ti o ostrov začali jevit zájem teprve koncem 60. let.

Do šedesátých let byly prakticky všechny sochy pobořené. A expedice, které by studovaly tradiční kulturu a dělaly vykopávky, zde do té doby byly, pokud vím, pouze tři. Tehdy zde nebylo ani letiště, ani přístav (ten není ani dnes). Prostě opravdu konec světa. Ostrov si původně přisvojili Španělé (při té výpravě v roce 1770), ale od roku 1888 patří k Chile.

Na bohoslužbě v jediném místním kostele jsem postřehl něco, co jsem se v literatuře nedočel. Mše byla katolická, v latině, a kázání ve španělštině. K tomu žádné varhany, místo toho akordeony a kytary. Kytara – to je přece jihoamerický nástroj; něco jako polynéské ukulele by návštěvník čekal marně. Toto už nebyla bohoslužba polynéská – ale jihoamerická. Nicméně naopak ve výtvarném umění najdeme krásné příklady prolínání kultury křesťanské s polynéskou. Původně zde na ostrově byl rozšířen kult tzv. ptačího muže. Tyto motivy vidíme i např. na různých kapličkách, rozestých po ostrově, náhrobcích na místním hřbitově apod. A pokud jde o ty slavné sochy – tesají se vlastně pořád. Z trochu jiného kamene, protože původní lom je zřejmě památkově chráněný. Většinou v malých velikostech pro turisty. Ale když si někdo udělá sochu velikou, většinou stojí na soukromých pozemcích. A tak jako si u nás lidé dávají na skalku trpaslíka – co myslíte, že si dávají na skalky na Velikonočním ostrově?

Na hřbitově lze vidět i svérázná náhrobky kombinující sochu moai s křesťanským motivem – křížem. Dnešní obyvatelé, potomci tvůrců oněch úžasných soch, si umí dědictví svých předků vážit. A vážit si ho dnes už umí i svět, takže např. peníze na ochranu památek se pro Velikonoční ostrov najdou vždycky, i kdyby nezbylo na něco jiného. Je to ovšem vykoupeno nárůstem turistů, a to zejména z bohatých zemí. Jedna věc je ochrana památek, a druhá věc je dát tradici nový život – prostě když se dědictví předků prole s aktuálními úkoly dneška. A myslím, že se jim to dnes na Velikonočním ostrově daří. **Pavel Benda**

STUDENTI ČTOU HUSA

– ČTENÍ DÍLA MISTRA JANA HUSA S ODBORNÝM VÝKLADEM V SEDMI SETKÁNÍCH V LETECH 2013 – 2015

Dílo Mistra Jana Husa je stále aktuální. Nevěříte? Tak se přijďte přesvědčit! Projekt Studenti čtou Husa je určený zejména studentům středních a vysokých škol všech oborů, ale **je otevřený všem zájemcům**. Probíhá v sedmi setkáních, která se nesou v duchu hesel slavného Husova Sedmera. Na každém čteme vybrané texty Husova díla a odborní poradci nám pomohají pochopit jeho obsah, dobu, v níž vznikly, a situace, na které reagovaly. Tak totiž lépe pochopíme význam Husových myšlenek i v dnešní době, protože úcta k pravdě neomrzí.

Rádi byste se zúčastnili, ale do Prahy je daleko? Tak uspořádejte vlastní čtení! Texty určené ke každému setkání budou vždy v předstihu na našich webových stránkách www.hus2015.cz v sekci projektu Studenti čtou Husa. Dejte nám o sobě vědět na mail cteni@hus2015.cz a my s vámi probereme možnosti, které se vám nabízejí – mimo jiné můžeme pomoci se sháněním historika... Nejlépe je uspořádat jedno čtení pro celou školu, fakultu nebo pro celé město a spojit ho s nějakou afterparty, koncertem nebo jinou studentskou akcí.

Projekt je součástí širšího projektu Husovské trienium (www.hus2015.cz), které trvá od 6. července 2012 do 6. července 2015, kdy bude slavnostně vrcholit připomínkou Husova upálení v Kostnici. To si připomeneme vedle slavnostní bohoslužby také společnými oslavami s městem Kostnice a městy ze Spolku měst s husitskou minulostí a tradicí. **red**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ
ZJEVENÍ V GALILEJI

Tajenku získáte tak, že správně seřadíte věty příběhu a vypíšete si písmenka za nimi. Pro kontrolu si nalistujte 21. kapitulu Janova evangelia.

1. Petr řekl, že půjde lovit ryby, a ostatní se k němu přidali. (M)
2. Oni ho však nepoznali. (E)
3. Ptal se jich, zda nemají něco k jídlu. (M)
4. Byli tam tehdy spolu Petr, Tomáš, Natanael, synové Zebedeovi a další dva učedníci. (I)
5. Té noci však nic neulovili. (O)
6. V tu chvíli Jan Ježíše poznal. (M)
7. Když přísvedčil, vyzval ho Ježíš, aby se stal pastýřem jeho ovcí. (?)
8. Potom se Ježíš opět zjevil učedníkům u jezera Tiberiádského. (Š)
9. Upozornil na to Petra a ten se začal rychle brodit na břeh. (N)
10. Pán je pozval k jídlu. (R)
11. Poslechli a vytáhli ji plnou ryb. (Š)
12. Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu. (N)
13. Vzal chléb, lámal jej a rozdělval mezi učedníky. Stejně tak rybu. (Á)
14. Když řekl, že nemají, poradil jim, aby hodili síť na pravou stranu lodí. (Á)
15. Když ostatní vstoupili na břeh, spatřili ohniště, na něm se opékala ryba a vedle ležel chléb. (E)
16. Po jídle se třikrát zeptal Petra, zda jej má rád. (D)

(Řešení z minulého čísla: Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.)

Jana Krajčřířiková

